

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.68/2017/33. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. év június hó 29. és 2017. év szeptember hó 7. napján megtartott nyilvános ülés alapján 2017. év szeptember hó 7. napján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt I.r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2016. év október hó 27. napján kelt 15.B.1/2015/106. számú ítéletét **megváltoztatja.**

Az I. r. és a III. r. vádlottal szemben az 1 rb. garázdaság szabálysértése miatt indult eljárást megszüntető rendelkezést mellőzi.

Az I. r. vádlottat bűnösnek mondja ki további 2 rb. társtettesként elkövetett garázdaság bűntettében (Btk. 339. § (1) (2) a)).

A közügyektől eltiltást mellékbüntetésként tekinti kiszabottnak.

A III. r. és a IV. r. vádlottat bűnösnek mondja ki további 1-1 rb. társtettesként elkövetett garázdaság bűntettében (Btk. 339. § (1) (2) a)).

Az I. r. és a IV. r. vádlott - utóbbi a szabadságvesztés végrehajtása utólagos elrendelése esetén - legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A II. r. vádlottal szemben 1 rb. garázdaság szabálysértése miatt indult eljárás megszüntető rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 82.500,- (nyolcvankétezer-ötszáz) Ft bűnügyi költségből a III. r. vádlott 24.965,- (huszonnégyezer-kilencszázhatvanöt) Ft, a IV. r. vádlott köteles 30.335,- (harmincezer-háromszázharmincöt) Ft-ot az államnak megfizetni, míg 27.200,- (huszonhétezer-kettőszáz) Ft-ot az állam visel.

Az I. r. vádlott lakóhelyét és személyi igazolványának számát pontosítja.

Az ítélet ellen az I. r., a III. r. és a IV. r. vádlott tekintetében van helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

A Pest Megyei Főügyészség NF.5873/2010. számú vádirata alapján indult büntetőügyben elsőként a Budapest Környéki Törvényszék 2014. év március hó 14. napján kihirdetett 20.B.137/2010/173. számú ítéletével az I. r. vádlott bűnösségét emberölés büntettének kísérletében (Btk. 160. § (1) bekezdés), társtettesként elkövetett rongálás büntettében (Btk. 371. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont), társtettesként elkövetett garázdaság büntettében (Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont és társtettesként folytatólagosan elkövetett zaklatás vétségében (Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont) állapította meg és ezért őt halmazati büntetésül hét év börtönre és nyolc év közügyektől eltiltásra ítélte. A társtettesként elkövetett garázdaság büntette (Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont és 2 rb. társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntettének kísérlete (Btk. 170. § (1) bekezdés és (2) bekezdés) miatt ellene emelt vád alól felmentette.

A II. r. vádlott bűnösségét társtettesként elkövetett garázdaság büntettében (Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont) állapította meg és ezért őt negyven napi fizikai munkaként végzendő közérdekű munkára ítélte. 3 rb. társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntettének kísérlete (Btk. 170. § (1) bekezdés és (2) bekezdés), társtettesként elkövetett rongálás büntette (Btk. 371. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont) és társtettesként elkövetett garázdaság büntettében (Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont) miatt emelt vád alól felmentette.

A III. r. vádlott bűnösségét társtettesként folytatólagosan elkövetett zaklatás vétségében (Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont) állapította meg, ezért őt harminc nap fizikai munkaként végzendő közérdekű munkára ítélte, ugyanakkor a társtettesként elkövetett garázdaság büntette (Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont) miatt ellene emelt vád alól felmentette.

A törvényszék a 2015. év november hó 18. napján kelt 20.B.137/2010/173. számú végzésével a IV. r. vádlott tekintetében a büntetőeljárást a vádlott kóros elmeállapota okán felfüggesztette.

A Fővárosi Ítéletábrla, mint másodfokú bíróság a 20.B.137/2010/173. számú ítélet elleni fellebbezés folytán eljárva a 2014. év november hó 25. napján kelt 2.Bf.242/2014/14. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

A megismételt eljárásban a Budapest Környéki Törvényszék 15.B.1/2015/106. szám alatt 2016. év október hó 27. napján kelt ítéletében az I. r. vádlottat emberölés büntettének kísérlete (Btk. 160. § (1) bekezdés), 2 rb. testi sértés büntettének kísérlete, mint bűnsegéd (Btk. 164. § (1), (3) bekezdés), folytatólagosan elkövetett zaklatás vétsége, mint társtettes (Btk. 222. § (2) bekezdés) és rongálás vétsége, mint társtettes (Btk. 371. § (1), (2) bekezdés a) pont) miatt halmazati büntetésül három évi szabadságvesztésre és négy év közügyektől eltiltásra ítélte.

A III. r. vádlottat folytatólagosan elkövetett zaklatás vétsége miatt, mint társtettes (Btk. 222. § (2) bekezdés a) pont) megrovásban részesítette.

A IV. r. vádlottat emberölés büntettének kísérlete, mint bűnsegéd (Btk. 160. § (1) bekezdés), 2 rb. testi sértés büntettének kísérlete, mint bűnsegéd (Btk. 164. § (1), (3) bekezdés) és rongálás vétsége, mint bűnsegéd (Btk. 37. § (1), (2) bekezdés a) pont) miatt halmazati büntetésül két év végrehajtásában három év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte.

A szabadságvesztés végrehajtását az I. és a IV. r. vádlott esetében börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy a szabadságvesztés kétharmad részének letöltését követő napon részesülhetnek a feltételes szabadság kedvezményében. E vádlottakat kötelezte továbbá, hogy a magánfél részére egyetemlegesen fizessenek meg 457.000,- forint kártérítést, továbbá 27.500,- forint illetéket az állam javára.

Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelek további sorsáról és a bűnügyi költség viselése felől.

A törvényszék ellenben felmentette

A II. r. vádlottat 3 rb. testi sértés büntetének kísérlete, 2 rb. garázdaság büntette és rongálás vétsége (Btk. 371. § (1), (2) bekezdés a) pont),

Az I. r. vádlottat 2 rb. társtettesként elkövetett garázdaság büntette

A III. r. és a IV. r. vádlottat 1-1 rb. társtettesként elkövetett garázdaság büntette miatt emelt vád alól.

I.-II. és III. r. vádlottakkal szemben az 1 rb. garázdaság szabálysértése miatt indult eljárást megszüntette.

Az ítélet ellen a kihirdetéskor az ügyész valamennyi vádlott terhére fellebbezést jelentett be a rész illetve a teljes felmentések miatt a bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása illetve a büntetések súlyosítása végett. Fellebbezése írásbeli indokolásában ezzel szemben az ügyész valamennyi vádlott vonatkozásában az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

Az ítélet ellen az I. r. vádlott és védője téves minősítés és a büntetés enyhítése, a IV. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

A II. r. és a III. r. vádlottak és védők az ítéletet tudomásul vették.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.144/2017/1. számú átiratában és képviselője a nyilvános ülésen a módosított ügyészi fellebbezést fenntartotta. Kifejtette, hogy a törvényszék a perrendi szabályokat megtartotta, ugyanakkor az ítélet megalapozatlan, mert a tényállás 2. és 3. pontjában írt cselekményeknél a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, továbbá indokolási kötelezettségeinek is csak részben tett eleget.

Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a 2. pontban írt garázdaság büntette miatt emelt vád alól felmentette a vádlottakat. A személyeknek vagy dolognak sérülés vagy rongálás előidézésére alkalmas tárggyal való dobálása a következetes bírói joggyakorlat szerint akkor is erőszakos magatartásnak minősül, ha a sérülés, rongálás nem következik be. Megalapozatlan az a bírói okfejtés, hogy a dobálás következtében nem volt reális lehetőség személyi sérülés okozására, mert az udvaron legalább három személy tartózkodott, továbbá a kövek a teraszra is estek. Mindezt az erőszakos magatartás aggálytalanul megállapítható.

Az átirat szerint az elsőfokú bíróság téves jogi következtetést vont le akkor is, amikor a 3. pontban írt garázdaság büntette alól a vádlottakat tévedés vélt jogos védelmi helyzet miatt felmentette. Az ügyészség szerint önmagában az a tény, hogy egy ingatlan előtt egy gépjármű megáll részint nem értékelhető annak, hogy az abban ülők közvetlenül meg akarták volna támadni a vádlottakat, ez továbbá utóbbiak magatartását nem is alapozza meg. A vádlottak különböző tárgyakat, szerszámokat, Molotov koktélokot dobáltak, riasztó pisztollyal lövöldöztek. Ráadásul ezeket a tárgyakat előre odakészítették, melyből következik, hogy számítottak a sértettek megjelenésére és az összecsapásra. Ezzel pedig a vádlottak is a jogtalanság talajára léptek, mely a félelmükben vélt jogos védelmi helyzetet kizárja. Utóbbi támasztja alá az is, hogy a vádlottak különféle támadó eszközökkel a sértettek után mentek, gépjárművüket leszorították, azt megrongálták és az abban tartózkodókat bántalmazták.

Az ügyészség észrevételezte azt is, hogy a sértettek a gépjármű hátsó ülésére szerszámokat raktak, mert ezt semmilyen bizonyíték nem támasztja alá.

Az ügyészség kifogásolta a további felmentéseket illetően az elsőfokú bíróság nem adta kellő indokát annak, hogy az I. r. vádlott miért csak sértettl. bántalmazásában vett részt. A vádlotti állítást cáfoló sértetti vallomások a törvényszék megalapozatlan, feltételezéseken alapuló indokkal vetette el.

Álláspontja szerint ugyanígy hiányos és a sértetti vallomásokkal ellentétes az indokolása a IV. r. vádlott bántalmazásában való bűnösségét érintően. Emellett önellentmondás, hogy bár a IV. r. vádlott a bíróság szerint közvetlenül nem vett részt sértett1. bántalmazásában miért állapította meg bűnösségét bűnszegdként elkövetett emberölés büntettének kísérletében.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem kellő mértékben tett eleget továbbá a II. r. vádlott felmentésével kapcsolatban sem, mert következetes tanúvallomások támasztják alá, hogy a vádlott mindkét helyszínen jelen volt, az ott történetekben így a sértett1. sérelmére elkövetett cselekményekben is részt vett.

Mindezen hiányosságokra figyelemmel az ügyészség szerint az elsőfokú bíróság ítélete felülbírálatra alkalmatlan, ezért indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét a Be. 351. § (2) bekezdés d), és a Be. 373. § (1) bekezdés III/a) pontjára figyelemmel helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

Az I. r. vádlott védője a nyilvános ülésen fellebbezését elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezésére, másodlagosan téves jogi minősítés miatt és enyhítés érdekében miatt tartotta fenn. Az ítélet szerinte megalapozatlan, néhol iratellenes megállapításokat tartalmaz, emellett az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét is megsértette, amikor tényről tényre tévesen következtetett, továbbá egyes bizonyítékokat ok nélkül fogadott el.

Az 1. tényállási pontnál pusztán tanú1. vallomása áll rendelkezésre, miszerint felismerte I.r. vádlott és III.r. vádlott hangját, erre az egyedüli szubjektív bizonyítékra tényállást nem lehet alapítani.

A 2. tényállási pont esetében a szavahihetőség miatt nem elegendő az a megállapítás, hogy a cselekmény az esti órákban történt, mert tanú1. élettársa más időponttal - 2 óra - tett bejelentést mihez képest sértették állították azért mentek a vádlottak utcájába, mert őket éjfélkor megtámadták.

A 3. pontnál sértett2. állításához képest iratellenes a tényállás miszerint a sértettek három gépkocsival indultak el.

A tanúvallomást illetően a védő észrevételezte, hogy védenca a maradandó fogyatékoságot okozó testi sértés vonatkozásában beismerő vallomást tett, életveszélyt okozó testi sértés vagy emberölés büntette miatt eljárás nem folyt az alapeljárásban.

Az az ítéleti megállapítás, hogy az I. r. vádlott a balta fokával nagy erővel a sértett feje felé ütött ellentétes azzal, hogy a sértettnek négy sérülése keletkezett, mely nem keletkezhett a másikkal azonos időben és azonos erőbehatással. A sérülések közül a fejre irányuló ütés kivédésével az alkar könyök környezetében lévő törés hozható összefüggésbe. Sértett1. egyik vallomásában azt állította, hogy egy alkalommal sújtottak le rá, mely a fejét érte volna, később azt vallotta, hogy az I. r. vádlott a karját és a mellkasát ütötte.

A sértett vallomásai közül a védő szerint a kórházban történt meghallgatását tartalmazó jegyzőkönyv ugyanakkor bizonyítékként nem használható fel, mert azt nem a tanú, hanem a felesége írta alá. Tekintve, hogy sértett1. nem volt írástudatlan vagy videó felvételt kellett volna készíteni, vagy hatósági tanút kellett volna alkalmazni.

A védő rámutatott arra is, hogy az ítélet azt tartalmazza, hogy fel nem derített személy baseball ütővel többször a sértett jobb karjára és mellkasára ütött, márpedig az orvosszakértők szerint nem lehet megállapítani, hogy a törést milyen eszközzel érték el, továbbá azt is leszögezték, hogy a fejét célzó ütésre abból lehetne következtetni, ha a fejen sérülést rögzítettek volna. Hangsúlyozta továbbá a szakértők szerint csak az agykoponyát érintő eszközös ütés esetén merülhet fel az emberi élet veszélyeztetésére, a testet bárhol máshol érő ütés esetén legfeljebb a maradandó fogyatékoság lenne megállapítható.

A védő észrevételezte továbbá az ítélet 26. oldalán a névelírást, valamint a törvényszék 112. sorszámú kijavító végzését. Utóbbiról előadta, hogy azon indokolt fellebbezés után kelt, melyben az ügyészség sérelmezte a törvényszék a II.r. vádlott bűnösségével kapcsolatos álláspontját. Szerinte a leírt ítéletet kiegészíteni toldozás-foldozás, ugyanakkor a kijavító végzés értelmezhetetlen is.

A védő mindezek alapján elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, másodlagosan annak megváltoztatását indítványozta a 3. tényállási pontban írt cselekményt maradandó fogyatékoságot okozó testi sértés büntettként értékelve egyben védence büntetésének jelentős enyhítésével.

Az I. r. vádlott felszólalásában megváltozott személyi adatain túl előadta, hogy az ügy már kilenc éve húzódik, kéri annak befejezését. Nyilatkozott arról is, hogy jelenleg vállalkozóként dolgozik.

A II. r. vádlott védője a nyilvános ülésen kiemelte, hogy védence az eljárás során következetesen tagadta a bűncselekmények elkövetését, ezzel szemben a rá valló sértettek vallomásai nem voltak következetesek, sértettl. pedig az elkövetőket ki sem tudta választani.

A védő egyetértett továbbá azzal a bírói megállapítással is, hogy a garázdaság tényállási elemei nem realizálódtak. Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A III. r. és a IV. r. vádlott védője a nyilvános ülésen rámutatott arra, hogy a vádban írt cselekmények tekintetében nincs kívülálló tanú, vagy objektív bizonyíték, csak az évek óta haragos viszonyban lévő és ezért egymás iránt elfogult a vádlotti és a sértetti család. A bíróság közülük a sértetti „klán” ellentmondásos vallomásait fogadta el azzal, hogy a sértettek nyilván az igazat mondják, sértetté pedig azáltal váltak, hogy sértettl. sérült meg. Szerinte az sem bizonyított, hogy a sértetti portát érintő garázdaságnak minősített tégladobálás megtörtént volna, hiszen ennek állítására azért volt szükség, hogy igazolják azt a helyzetet, hogy a sértettek hajnalban keresték fel a vádlotti családot. Valójában abból fakadt a konfliktus, hogy a sértettek megtámadták a vádlottak otthonát. A bántalmazást illetően súlyos ellentmondások vannak a tanúvallomásokban, a tendencia azonban az, hogy a II.r. vádlottat illetve a IV.r. vádlottat terheljék. Szerinte a sértett család összebeszélésének a különböző szintjei a bizonyítási eljárás során követhetőek voltak.

A védő továbbá a IV.r. vádlott betegségére és a szakértők által is jelzett stresszes helyzetekbe való magatartására utalva kétségbe vonta, hogy védence felfogta volna, hogy mi történik, pusztán jelenlétét éppen ezért szándékerősítő hatásának nem lehet értékelni.

Mindezek alapján a IV. r. vádlott felmentését vagy a büntetés lényeges enyhítését kérte.

Az ügyészi fellebbezés részben alapos.

A Fővárosi Ítéletőktábla a kétoldalú perorvoslatok alapján eljárva a Be. 348. § (1) bekezdésre figyelemmel a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy a az elsőfokú bíróság eljárása során a perrendi szabályokat megtartotta.

A másodfokú bíróság külön vizsgálta az I. r. vádlott védője által kifogásolt kijavító végzést.

E körben elsőként megállapította, hogy a felterjesztett iratok között a védő által perbeszédében hivatkozott 112. számú végzés nem található, továbbá az ítéletből sem derült ki, hogy a 2016. év december hó 27.-én történt írásbafoglalást és kiadást követően azt a bíróság bármilyen módon javította volna. A másodfokú bíróság beszerezte a 15.B.1/2015/112. számú 2017. év január hó 13. napján kelt végzés egy példányát, eszerint

„a bíróság a 106. sorszámú ítélet 24. oldal utolsó bekezdését az alábbiak szerint javítja (egészíti ki):

A 2. pontnál pedig a bíróság tanú2. nyomozati vallomását fogadta el, amely néhány órával a cselekmény után történt és a leginkább összhangban van a rendőri jelentéssel és a helyszíni szemle adataival.

A 44. oldalon a jogi minősítést megelőző részt az alábbiak szerint javítja (egészíti ki):

II.r. vádlott bűnösségét az önmagukkal és egymással is ellentétes sértetti tanúvallomások nem bizonyíthatták.

Védekezését viszont megerősítette a 2. pontnál tanú2. nyomozati, a 3. pontnál pedig tanú7. és az I.r. vádlott tárgyalási vallomásai, továbbá a rendőrségi fénykép, ahol valóban rövid a haja (nyomozati iratok 819. oldala).”

A végzés indokolása szerint a fenti megállapítások az indokolt ítéletből leírási hiba miatt kimaradtak, a szóbeli indokolásban viszont elhangzottak, ezért a bíróság hivatalból eljárva a Be. 261. § (1) bekezdése értelmében határozott a kijavítás felől.

Az eljárási törvény nem különböztet nem jogerős illetve jogerős határozat között.

A Be. 261. § (1) bekezdése szerint nyilvánvaló számelírási, számítási hiba és más hasonló elírás esetén a bíróság a határozat kijavítását mind indítványra, mind hivatalból elrendelheti. A kijavítást elrendelő végzés ellen az ügyész és az élhet fellebbezéssel, akire a határozat rendelkezést tartalmaz, a vádlott esetén a védő is.

A kijavítás célja, hogy az írásbafoglalás során adódó kisebb súlyú hibákat a bíróság saját hatáskörben korrigálja, a kijavítás nem érintheti a határozat érdemi rendelkezéseit.

A fentiekre figyelemmel nem ütközik jogszabályi tilomba az elsőfokú bíróság eljárása, miszerint az írásbafoglalt határozatot a felterjesztést megelőzően kijavító végzéssel korrigálta, a kijavítás az érdemi döntés tartalmát nem változtatta meg.

A végzés ellen az arra jogosultak fellebbezéssel nem éltek, az 2017. év január hó 26. napján jogerőre emelkedett, ez a tény a másodfokú felülbírálat lehetőségét kizárja. A védői kifogás miatt a másodfokú bíróság utal arra, hogy bár a jogszabály a kijavító végzés ellen az önálló fellebbezés lehetőségét biztosítja még az elsőfokú és így az ítélet kihirdetésekor és szóbeli indokolásakor eljáró ügyész sem kifogásolta a törvényszék leírási hiba miatti rendelkezését és indokolását.

Eljárási hibát vétett ugyanakkor az elsőfokú bíróság azzal, hogy a Be. 261. § (2) bekezdése ellenére a kijavítást a határozatra és kiadmányaira nem jegyezte fel, így a kijavítás ténye a felterjesztett ítéletből nem is derül ki, a felterjesztett iratok a már kijavított határozatot tartalmazták. Ez az eljárási hiba azonban nem érintette az ítélet érdemi részét.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az ügy érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya nem merült fel.

Az elsőfokon eljáró bíróság a megismételt eljárás során a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálásához szükséges valamennyi fellelhető bizonyítékot beszerezte. A Be. 75. § (1) bekezdésében megfogalmazott ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, kihallgatta az I. r. vádlottat, míg az előtte hallgatás jogával élő a III. r. és a IV. r. vádlottnak az eljárás további szakaszában tett vallomásait felolvasásával tette a tárgyalás anyagává, rögzítette a II. r., a III. r. és a IV. r. vádlottak az ügy érdeméhez kapcsolódó észrevételeit.

Az ügy előzményeként tekintendő a Shell kútnál történeteket illetően, a tárgyalás anyagává tette tanú3., tanú4., tanú5. és tanú6. vallomását.

Az egyes tényállási pontok kapcsán továbbá tanúként hallgatta meg tanú7-et, tanú8-at, tanú2-et, tanú10-et, tanú11-et, továbbá sértettként sértett2-öt, sértett3-at, felolvasással a tárgyalás anyagává

tette tanú12., tanú13., tanú14., tanú15., tanú16. vallomását, ahogyan az időközben elhunyt sértett1. nyomozás során tett vallomásait is.

Utóbbi sértett esetében védelmi kifogás érte a 2009. év március hó 27-i jegyzőkönyv felhasználását.

A nyomozati iratok 709-717. oldalig szereplő jegyzőkönyv szerint sértett1. tanúkenti meghallgatására 2009. év március hó 27. napján 18 óra 30 perctől 19 óra 30 percig a Szent János kórház Traumatológiai Osztályán került sor. A tanú érdemi vallomását tartalmazó jegyzőkönyvet a nyomozóhatóság két tagja, valamint sértett1. felesége írta alá. Az irat tartalmazza a nyomozóhatóság tagjának azon megjegyzését, hogy a tanú a kezét nem tudja használni, ezért a kihallgatás során jelenlévő hozzátartozója írja azt alá.

Arról, hogy a tanú vallomása mikor nem vehető figyelembe bizonyítási eszközként a Be. 82. § (2) bekezdése és a Be. 84. §-a rendelkezik.

Ennek értelmében a tanúvallomás akkor tekintendő jogellenesen beszerzett bizonyítéknak, ha a tanút nem figyelmeztették a mentességi okokra és jogaira, illetőleg nem jegyzőkönyvezték a figyelmeztetésre adott válaszát (Be. 82. § (2) bekezdés), ha nem tisztázták vagy nem vették figyelembe a tanú vallomástételének az eljárási törvényben rögzített akadályát (Be. 83. §, 85. § (3) bekezdés), továbbá ha a tanút nem figyelmeztették arra, hogy köteles a legjobb tudomása és lelkiismerete szerint igazat vallani, továbbá arra, hogy a hamis tanúzást a törvény szabadságvesztéssel rendeli büntetni (85. § (3) bekezdés).

A 23/2003. (VI.24.) a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól szóló együttes rendelet (továbbiakban Nyor.) 17. § (2) bekezdése szerint a Be. 85. § (2) és (3) bekezdésében foglalt figyelmeztetésnek a tanú általi megértésére, tudomásul vételére vonatkozó nyilatkozatainak a jegyzőkönyvből ki kell tűnnie. A fenti feltételeknek a védelem által hivatkozott jegyzőkönyv maradéktalanul megfelel.

A Be. 166. § (5) bekezdése szerint a jegyzőkönyvet a nyomozóhatóság tagja és a jegyzőkönyvvezető aláírja, a tanú a jegyzőkönyv minden oldalát aláírja.

A Nyor. 96. §-a továbbá akként rendelkezik, hogy amennyiben a nyomozási cselekményen részt vevő személy írni-olvasni nem tud, vagy a 14. életévét nem töltötte be, úgy hatósági tanút kell igénybe venni. Mindebből kitűnően a jegyzőkönyv kihallgatott vagy hatósági tanú részéről történő aláírása annak tartalmi hitelességét igazolja.

Kétségtelen, hogy jelen esetben a tanú házastársa nem hatósági tanúként vett részt a kihallgatáson, azonban sértett1. csak az írásra - aláírásra - volt képtelen átmenetileg az őt ért bántalmazás következtében.

A fenti jogszabályhelyek értelmében sértett1. kórházban, rendkívüli körülmények mellett foganatosított tanúkenti kihallgatásának jegyzőkönyvbe való rögzítése a jegyzőkönyv hitelesítéséről szóló szabályoknak nem felelt meg. Ugyanakkor sértett1. következő tanúkenti kihallgatásakor (2009. év október hó 14. nyomozati irat 737. oldal) a korábbi jegyzőkönyvben írtakkal egybehangzóan nyilatkozott arról, hogy a kezét írásra nem tudta használni, egyben megerősítette, hogy a korábbi vallomását is ő tette, pótolva ezzel a korábbi eljárás hiányosságait.

A fenti nyilatkozatokra figyelemmel a törvényszék tehát helytállóan vette figyelembe törvényesen beszerzett bizonyítékként a védelem által kifogásolt tanúvallomást.

Az elsőfokú bíróság a fenti vallomások mellett szakértők bevonásával vizsgálta a sértettek által elszenvedett sérüléseket és a II. r., valamint a IV. r. vádlott elmeállapotát, az ügyben szakvéleményt adó szakértőket meghallgatta és a tárgyalás anyagává tette a releváns okirati bizonyítékokat.

A törvényszék által a fenti bizonyítékok teljeskörű mérlegelésével megállapított tényállást vizsgálva a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az ítélet a Be. 351. § (2) bekezdés b) pont II. fordulata, c) és d) pontja alapján kisebb részben hiányos és iratellenes, továbbá az elsőfokú bíróság megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. Ezen hiányosságokat a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az iratok tartalma alapján és helyes ténybeli következtetéssel a következők szerint küszöbölte ki.

- a történeti tényállás 2. pontját illetően az ítélet 13. oldal 2. bekezdés utolsó előtti mondatából mellőzi a „nem volt reális lehetőség a személyi sérülés okozására” mondatrész

- a tényállás 3. pontja esetén az ítélet 13. oldal 6. bekezdése első mondatának alábbi mondatrészét mellőzi: „ahol az I. r. vádlott és fel nem derített társai a több gépjármű érkezése valamint a családtagoknak a Fuváros utcában tapasztalt gyülekezése miatt azt hitték, hogy meg akarják támadni őket”

- a tényállás 3. pontját érintően a 6. bekezdés 3. mondatának első tagmondatát kiegészíti azzal, hogy a sértett3. által vezetett gépkocsiból sértett3., sértett2., tanú9. és sértett1. kiszállt (nyomozati irat 667. oldal sértett3., 723. oldal sértett1.vallomása).

A másodfokú nyilvános ülésen elmondottak alapján továbbá az I. r. vádlott személyi körülményeit azzal egészíti ki, hogy a vádlott vállalkozóként dolgozik.

Ezen túl az ítélet indokolás 26. oldal 3. bekezdésében írt tanú nevét kijavítja az elírást korrigálva (nyomozati irat 967. oldal).

Mindezzel a pontosítással a tényállás megalapozott és irányadó a másodfokú eljárásban is.

A törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének teljeskörűen eleget tett. Az ítélet indokolása vádlottanként és tényállási pontonként a Be. 258. § (3) bekezdés d) pontja alapján tartalmazza a bizonyítékok számbavételét. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Be. 78. § (3) bekezdésében írtaknak megfelelően egyenként és összességében értékelte is.

A törvényszék ítéletében részletesen vizsgálta a vádlottak vallomását, mérlegelte a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat is, melynek során indokolási kötelezettségét a szükséges mértékben teljesítette.

Az elsőfokú bíróság részletesen vizsgálta az új Büntető törvénykönyv a 2012. évi C. törvény 2013. év július hó 1. napján történt hatálybalépésére tekintettel, hogy a vádlottakra nézve az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályban lévő anyagi jogszabályok alkalmazása eredményez kedvezőbb elbírálást. Az időbeli hatály tekintetében a feltételes szabadságra, valamint a rongálás értékhatárának módosítására figyelemmel az ítélőtábla egyetértett abban, hogy a vádlottak számára az elbíráláskor hatályos jogszabály alkalmazása a kedvezőbb.

A II. r. vádlott cselekvősége tekintetében a 2. tényállási pontnál tanú2., a 3. tényállási pont esetében pedig sértett1. sértett és a vallomástanúk tanú7., tanú8. és tanú2. vallomásában lévő ellentmondásokat részletesen elemezve, figyelemmel a vádlott arcására is meggyőzően adott számot arról, hogy a II. r. vádlott elkövetési helyszíneken való jelenléte és a vádirat szerinti cselekvősége miért nem megállapítható.

Az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét a fellebbviteli bíróság szerint a bizonyítékok tartalmával összhangban helyesen végezte el, döntését részletesen és meggyőzően megindokolta,

így az ügyészi tényállást támadó fellebbezés a felülmérlegelés tilalma miatt eredményre nem vezethetett.

A többi vádlottat illetően az 1. tényállási pont esetében az elsőfokú bíróság tanú7., tanú2. és az ügyészi feljegyzés alapján látta bizonyítottnak az I. r. vádlott és a III. r. vádlottól a sértettek felé telefonon keresztül irányuló fenyegetéseket. A törvényszék megállapításait a másodfokú bíróság is helytállónak ítélte.

A 2. tényállási pont esetében a törvényszék részint téves megállapítást tett, miszerint nem volt reális lehetőség személysérülés okozására, hiszen a tényállásban a rendelkezésre álló bizonyítékkal összhangban rögzítette, hogy az elkövetés helyszínén, a sértett család házas ingatlanán nagyszámú rokon és ismerős volt jelen. Az, hogy a téglák udvarra dobálásakor senki sem tartózkodott az udvaron nem zárja ki, hogy bárki a házból ne léphetett volna ki, így a tényállásból mellőzendő az a téves következtetés, hogy nem volt lehetőség személyi sérülés okozására.

A Btk. 339. § (1) bekezdése szerinti garázdaság vétség megvalósításának három együttes feltétele az elkövetési magatartás kirívó közösségellenessége, erőszakos volta és annak másokban megbotrányozás vagy riadalomkeltésre alkalmassága. A törvényszék helytállón minősítette az elkövetők cselekményét kirívóan közösségellenesnek és riadalomkeltésre alkalmasnak, tévedett azonban az erőszakos magatartás hiányát megállapítva.

Az állandó bírói gyakorlat szerint az erőszak és az erőszakos magatartás nem azonos fogalmak, utóbbi a személyre közvetlenül ható erőszakhoz képest enyhébb, támadó jellegű fellépés, mely irányulhat dolog ellen is. A dolog elleni erőszak a köznyugalmat támadó a dologra gyakorolt rendellenes fizikai ráhatás, melynek az irányadó tényállás szerinti különböző tárgyakkal való dobálás egyértelműen megfeleltethető.

Az elsőfokú bíróság által helyesen rögzített tényállás szerint a 2. tényállási pontban írt cselekményt az I. r., a III. r., a IV. r. vádlott ismeretlen társaikkal közösen valósították meg.

A Btk. 459. § (1) bekezdés 3. pontja értelmében csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéletábra az I. r., a III. r. és a IV. r. vádlottak bűnösségét a 2. tényállási pontban megállapítva a Btk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő garázdaság büntettének minősítette, amely bűncselekményt a vádlottak a Btk. 13. § (3) bekezdése értelmében társtettesként követtek el.

A garázdaság szabálysértése miatt indult büntetőeljárás megszüntetésére vonatkozó rendelkezést a másodfokú bíróság I. r., III. r. és IV. r. vádlottak esetében a bűnösség megállapítására figyelemmel, míg a II. r. vádlott tekintetében rá vonatkozó tényállás híján mellőzte a 2. tényállási pontnál.

Ugyancsak tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a történeti tényállás 3. pontjában rögzített cselekménysor alapján az I. r. vádlottat büntethetőséget kizáró ok miatt felmentette az ellene garázdaság büntette miatt emelt vád alól.

Az irányadó tényállás lényege szerint a 2. pontban rögzített, a Fuvaros utcában történtek után sértett1. családtagjaival három gépkocsival indult hajnali 2 óra körül a velük haragos viszonyban lévő vádlotti család házához.

A gépkocsik közül csak egy, a sértett3. által vezetett Mazda típusú gépjármű állt meg az ingatlannál, abból a sofőrön kívül három személy szállt ki.

A több gépkocsi megjelenése és a családtagoknak az utcában tapasztalt gyülekezése miatt az I. r. vádlott és társai azt hitték, hogy meg akarják támadni őket, ezért különböző tárgyakat, valamint

molotov koktélokot dobta a gépkocsik felé. Az I. r. vádlott továbbá egy riasztófegyvert többször is elsütött.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy ténybeli tévedésről van szó, az I. r. vádlott és társai kellő alappal hihették, hogy jogtalan támadás készül ellenük.

A törvényszék e körben helytelen következtetésre jutott az alapján is, amit a történeti tényállásban irathúen rögzített.

A Btk. 20. § (1) bekezdése szerint nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott.

Tévedés folytán az elkövető tudatában a valóságtól eltérő képzet alakul ki, melynek következtében olyan magatartást tanúsít, amit e tévedés nélkül nem tett volna meg.

Ugyanakkor a helyzet téves megítélését büntetőjogilag csak akkor lehet értékelni, ha azt a tényállásban rögzített körülmények alapos okkal alátámasztják.

Jelen esetben a tényállásban rögzítettek nem tartalmaznak olyan adatot, amelyből következne az elkövető tévedése.

A sértetti család családi ünnepe, valamint három gépkocsinak a vádlotti család utcájában történő megjelenése nem támasztja alá, hogy a sértettek magatartása jogtalan támadásra irányult volna. A terheltek személyét és javait a cselekményt megelőzően a sértettek részéről jogtalan támadás nem érte, de ilyen közvetlen támadás veszélye nem is fenyegette. Az eljárás során nem merült fel olyan adat, ami támadás megállapításának alapjául szolgált volna, nem volt olyan alapos ok, ami a támadást kiválthatta.

Miután a tényállásból következően a terhelteknek nem volt alapos oka, hogy személyük vagy jogaik elleni jogtalan támadást feltételezzenek így a javukra az elsőfokú bírói állásponttól eltérően a vélt jogos védelmi helyzetben való cselekvés sem állapítható meg.

Ebből következően az I. r. vádlott esetében a tévedés, mint büntethetőséget kizáró ok nem állapítható meg, ezért az ítéletábla bűnösségét további 1 rb. a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő garázdaság büntetében mondta ki, melyet - ismeretlen társaival - a Btk. 13. § (3) bekezdése értelmében társtettesként követett el.

A 3. tényállási pontban írt további cselekménysort illetően az ügyészi állásponttal szemben a törvényszék a bizonyítékok tartalmával összhangban körültekintő mérlegelés alapján kellő indokát adta annak, hogy a terheltek a sértettek bántalmazásában, valamint a Mazda típusú személygépkocsi megrongálásában milyen módon vettek részt.

Részletesen ismertette (elsőfokú ítélet 25. oldal 12. bekezdéstől a 41. oldal 2. bekezdésig) a sértettek, és tanú10. vallomását, a sérülésekről készült orvosszakértői véleményeket, a helyszíni szemle adatait és az intézkedésről készült rendőri jelentéseket. Rámutatott a sértettek az eljárás különböző szakaszaiban tett vallomásaikban rejlő ellentmondásokra, az állításokat továbbá egymással és a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal is szembe állította.

A bizonyítékok értékelése során az elsőfokú bíróság helyesen vont következtetést arra, hogy sértett3. és sértett2. tanúvallomását illetően az I. r. és a IV. r. vádlott esetében, míg a gépjármű rongálását és sértett1. sérelmére elkövetett bántalmazás tekintetében a IV. r. vádlott terhére kétséget kizáró módon nem állapítható meg, hogy a cselekmények elkövetésében tevőlegesen részt vettek volna. Emellett azt is helytállóan fejtette ki, hogy jelenlétükkel szándékerősítő hatással voltak társaik tevékenységéhez.

Sértettl., valamint az abban foglaltakat érdemben alátámasztó orvosszakértői vélemény alapján állapította meg a törvényszék a sértettet érő támadás módját, eszközét és irányultságát. Ezen bizonyítékok és az I. r. vádlott ténybeli beismerése alapján az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést I. r. vádlott szándékára is. A tényállásban rögzített és a IV. r. vádlott által is észlelt körülmények alapján továbbá helyesen vont következtetést a IV. r. vádlott tudattartamára is.

Végül a Mazda típusú személygépkocsi kapanyéllel történő megrongálását az I. r. vádlott elismerte a további társai cselekvőségére a sértettek nyilatkoztak, a helyszíni szemle adatai, a fényképfelvételek és a szakértői vélemény alapján aggály nélkül volt megállapítható, hogy a rongálásban I. r. vádlotton kívül ismeretlen társai is részt vettek összesen 457.000,- forint kárt okozva.

A sértettek bántalmazása valamint a gépjármű megrongálása tekintetében az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállás alapján okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére és az I. r., valamint a IV. r. vádlottak cselekményeinek jogi minősítése is helyes.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság a vádlottak javára és terhére jelentkező bűnösségi körülményeket vizsgálta, azokat helyesen tárta fel és súlyuknak megfelelően értékelte.

A cselekmények befejezéséhez képest (2009. év március hó 26.) a megismételt eljárásban elsőfokú ügydöntő határozat 2016. év október hó 27. napján született, a másodfokú eljárás befejezéséig ehhez képest további csaknem egy év telt el.

Az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke alapján „Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellen felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.” E tény a büntetés kiszabása körében nyomatékos enyhítő körülményként került értékelésre.

Az enyhítő körülmények túlsúlyára és nyomatékára figyelemmel a törvényszék helyesen döntött, amikor a Btk. enyhítő szakaszának felhívásával szabott ki I. és IV. r. vádlottal szemben szabadságvesztés büntetést, a büntetési mérték arányban áll, tekintettel az azóta keletkezett további időmúlásra is az elsőfokon és a másodfokon a vádlottak terhére megállapított a bűncselekményekkel és a vádlottak személyében rejlő társadalomra veszélyességgel, annak enyhítésére nincs törvényes ok.

Ugyancsak helytálló a III. r. vádlottal szemben a megrovás alkalmazása. Az elkövető személyi körülményei kedvezőek, a társadalomra kisebb mértékben veszélyes bűncselekmények elkövetése miatt ezzel az intézkedéssel a büntetés célja a vádlott terhére módosult bűnösségi kör ellenére is elérhető.

Az I. r. vádlott esetében kiszabott közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartama igazodva a szabadságvesztés mértékéhez is szintén törvényes és megfelelő, az erre vonatkozó rendelkezést a Btk. 33. § (2) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltábla azzal egészítette ki, hogy a közügyektől eltiltást mellékbüntetésként tekinti kiszabottnak.

A feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezések helytállóak, azt a másodfokú bíróság a törvény szövegének megfelelően a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alkalmazásával javította.

Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései a jogszabályoknak megfelelnek.

A kifejtettek értelmében a Fővárosi Ítéltábla a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről az ítéltábla a Be. 381. § (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett.

A másodfokú bíróság a Be. 258. § (2) bekezdés b) pontja alapján az iratok szerint rögzítette I. r. vádlott lakóhelyét és személyi igazolványának számát.

Az I. r., a III. r. és a IV. r. vádlott esetében az elsőfokú bíróságtól eltérő döntésre tekintettel a másodfokú ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdés a) pontja alapján fellebbezésnek van helye.

Budapest, 2017. év szeptember hó 7. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

Dr. Kósa Zsuzsanna sk.
előadó bíró

Dr. Fatalin Judit sk.
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 2016. év október hó 27. napján kihirdetett 15.B.1/2015/106. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2.Bf.68/2017/33. számú ítéletével eszközölt változtatásokkal a II. r. vádlott vonatkozásában 2017. év szeptember hó 7. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2017. év szeptember hó 7. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Bradáné Bódi Ilona
tisztviselő